



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

# NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 131/09-45

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. augusta 2009 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka v konaní o sťažnosti J. V., B., zastúpeného advokátkou JUDr. Z. C., T., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 30 T 162/06 takto

## **r o z h o d o l :**

1. Základné práva J. V. podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 30 T 162/06 v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu podanej 28. januára 2008 porušené boli.

2. J. V. priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 245,70 € (slovom dvestoštyridsaťpäť eur a sedemdesiat centov), ktoré je Kancelária Ústavného súdu

Slovenskej republiky p o v i n n á vyplatiť na účet ustanovenej právnej zástupkyne JUDr. Z. C., T., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Trnava j e p o v i n n ý uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia v sume 245,70 € (slovom dvestoštyridsaťpäť eur a sedemdesiat centov) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 7000060515/8180 vedený v Štátnej pokladnici do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľa n e v y h o v u j e .

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 131/09-24 z 24. júna 2009 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. V., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorá obsahovala aj jeho žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 131/09-13 z 29. apríla 2009 bola sťažovateľovi v predmetnom konaní ustanovená na jeho zastupovanie advokátka JUDr. Z. C., T. Podaním doručeným ústavnému súdu 9. júna 2009 právna zástupkyňa sťažnosť sťažovateľa doplnila a upresnila tak, že jej predmetom je namietané porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a právo podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 30 T 162/06 v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 28. januára 2008.

Z obsahu podaní sťažovateľa a jeho právnej zástupkyne vyplýva, že sťažovateľ podal 28. januára 2008 okresnému súdu žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu v konaní vedenom pod sp. zn. 30 T 162/06. Okresný súd o jeho žiadosti napriek svojej povinnosti rozhodnúť o zákonnosti väzby urýchlene nerozhodol ani do 15. júla 2008 (dátum doručenia „pôvodnej“ sťažnosti sťažovateľa ústavnému súdu).

V dôsledku toho, že o uvedenej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu sťažovateľa nebolo rozhodnuté urýchlene, resp. bez meškania, došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. Sťažovateľ s poukazom na znenie v sťažnosti označených článkov ústavy i dohovoru, ako aj znenie § 79 ods. 3 Trestného poriadku vo svojich podaniach uviedol: *„Z uvedeného vyplýva, že ústavne akceptovateľné v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru je držanie osoby vo väzbe z dôvodov a na čas ustanovený zákonom, ako aj také zaobchádzanie s ňou, ktoré zodpovedá zákonu, teda Trestnému poriadku.*

*Pri rozhodovaní o žiadosti o prepustenie na slobodu nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale bez meškania, teda okamžite. V mojom prípade konanie na okresnom súde trvalo niekoľko mesiacov.“*

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne navrhol, aby ústavný súd vydal rozhodnutie, v ktorom vysloví:

*„1.) Základné právo J. V. podľa čl. podľa § 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Trnava vo veci vedenej pod sp. zn. 30 T 162/06 v súvislosti s nedodržaním požiadavky neodkladnosti a urýchllosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu zo dňa 28. januára 2008 bolo porušené.*

*2.) Okresný súd Trnava prepúšťa J. V. okamžite z väzby na slobodu.*

*3.) J. V. priznáva finančné zadosťučinenie 16.597 eur (slovom šesťnásťtisícpäťstodevät'desiatsedem eur) t. j. 500,000.- Sk, ktoré je Okresný súd Trnava povinný vyplatiť mu do 15 dní od právoplatnosti tohoto nálezu.*

4.) *J. V. priznáva náhradu trov konania v sume 475,70,- eur (slovom štyristosedemdesiatpäť sedemdesiat eur), ktoré je povinný zaplatiť Okresný súd Trnava na účet právnej zástupkyne JUDr. Z. C., T., do 15 dní od právoplatnosti nálezu.“*

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu k sťažnosti sťažovateľa vyjadril podaním z 13. júla 2009 prostredníctvom svojho podpredsedu. Vo vyjadrení podpredseda okresného súdu stručne popísal priebeh konania vedeného pod sp. zn. 30 T 162/06 a následne uviedol: *«možno usudzovať, že v štádiu konania na odvolacom súde došlo k závažnému pochybeniu zo strany odvolacieho súdu, ktorý vykonal dňa 8. 4. 2008 neverejné zasadnutie, pričom rozsudok súdu I. stupňa v celom rozsahu zrušil a vec vrátil I. stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie a to aj napriek tomu, že dňa 8. 4. 2008 obž. J. V. vypovedal plnú moci obhajcovi JUDr. M. s tým, že do 5 dní oznámi meno nového obhajcu, čo však neurobil. Za tejto situácie nemala byť predmetná vec rozhodovaná ani na neverejnom zasadnutí, pretože od 8. 4. 2008 obžalovaný J. V. nemal žiadneho obhajcu. J. V. mal obhajcu ustanoviť Krajský súd Trnava, k čomu však nedošlo.*

*Ďalšieho pochybenia sa dopustil aj predseda senátu Mgr. M. Ž., ktorý nereagoval na žiadosť obž. J. V. na ustanovenie obhajcu zo dňa 7. 7. 2008, ktorý k podaniu zo dňa 7. 7. 2008 bez uvedenia dátumu poznamenal: „videl, založ do spisu“. V čase, keď Mgr. M. Ž. čerpal dovolenku na č. l. 792 podpredseda okresného súdu založil do spisu úpravu za účelom ustanovenia obhajcu pre obž. J. V.*

*Na základe uvedených skutočností možno konštatovať, že v predmetnom prípade sa jedná o skutkovo a právne náročnú trestnú vec, na druhej strane je však nutné uviesť, že zo strany Krajského súdu Trnava a tiež Okresného súdu Trnava došlo k závažnému porušeniu práva na obhajobu u obž. J. V., ktorý nemal niekoľko mesiacov obhajcu, hoci sa nachádzal vo väzbe a teda sa u neho jednalo o nutnú obhajobu. Obhajca bol obž. J. V. ustanovený až dňa 15. 8. 2008. V konaní pod Spr. 2729/08 bola podaná sťažnosť obž. J. V. posúdená ako opodstatnená. Pokiaľ sa týka prípadného porušenia ďalších práv obžalovaného, v tomto smere ponechávam vec na rozhodnutie Ústavnému súdu SR.»*

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde vo veci sťažnosti sťažovateľa upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení

sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. V dôsledku toho senát predmetnú sťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe písomne podaných stanovísk účastníkov a obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu.

## II.

Ústavný súd z príslušného spisu okresného súdu zistil takýto prehľad doterajšieho priebehu trestného konania v súvislosti s rozhodovaním o sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 28. januára 2008 (doručenej 1. februára 2008) vo veci vedenej pod sp. zn. 30 T 162/06:

- 17. januára 2008 bol vydaný rozsudok sp. zn. 30 T 162/06, ktorým okresný súd sťažovateľa spolu s ďalším spoluobžalovaným uznal vinným zo spáchania prípravy na obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy spolupáchatelstvom podľa § 20, § 13 ods. 1 a § 144 ods. 1 Trestného zákona a trestného činu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného zákona, sťažovateľ bol odsúdený na trest odňatia slobody nepodmienečne v trvaní 15 rokov (sťažovateľ sa po vyhlásení tohto rozhodnutia ihneď do zápisnice proti nemu odvolal),

- 5. februára 2008 bol daný pokyn súdnej kancelárii doručiť rozsudok zo 17. januára 2008 v predmetnej veci stranám v konaní, zástupcom obžalovaných, ako aj poškodenému,

- 10. januára 2008 bolo vydané uznesenie, ktorým okresný súd rozhodol, že berie na vedomie späťvzatie sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 11. februára 2007, ktorým rozhodol o jeho žiadosti o prepustenie na slobodu,

- 1. februára 2008 bola okresnému súdu doručená žiadosť sťažovateľa o jeho prepustenie na slobodu,

- 12. februára 2008 bolo okresnému súdu doručené doplnenie odvolania proti rozsudku okresného súdu zo 17. januára 2008 sťažovateľa,

- 19. februára 2008 bol spis v predmetnej veci predložený Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o podaných odvolaniach proti rozsudku zo 17. januára 2008,

- 19. marca 2008 bolo krajským súdom nariadené verejné zasadnutie v predmetnej veci na 8. apríl 2008,
- 19. februára 2008 vzniesla vo veci konajúca sudkyňa krajského súdu D. Š. námietku zaujatosti, o ktorej bolo rozhodnuté na neverejnom zasadnutí krajského súdu 26. februára 2008 uznesením sp. zn. Nto 1/2007 z 1. februára 2007 (sudkyňa bola vylúčená z vykonávania úkonov v predmetnej trestnej veci),
- 22. marca 2008 boli krajskému súdu predložené podania, ktorými sťažovateľ a spoluobžalovaný doplnili dôvody nimi podaných odvolaní,
- 10. marca 2008 bol krajskému súdu doručený prípis okresného súdu, v prílohe ktorého mu predložil odvolanie právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. L. M. doručené mu 7. marca 2008,
- 31. marca 2008 bolo krajskému súdu doručené prostredníctvom okresného súdu podanie sťažovateľa z 9. marca 2008, ktorým požiadal o prepustenie z väzby na slobodu,
- 1. apríla 2008 bolo krajskému súdu doručené podanie sťažovateľa, ktorým navrhol predvolanie a vypočutie viacerých svedkov,
- 8. apríla 2008 bolo krajskému súdu doručené oznámenie o vypovedaní plnomocenstva právnym zástupcom sťažovateľa JUDr. L. M.,
- 8. apríla 2008 bolo zrušené verejné zasadnutie krajského súdu s tým, že krajský súd bude ďalej zasadať neverejne, pričom na neverejnom zasadnutí následne krajský súd v predmetnej veci uznesením sp. zn. 3 To 11/08 rozhodol tak, že zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu zo 17. januára 2008, vrátil vec späť okresnému súdu a zamietol žiadosť spoluobžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu,
- 16. apríla 2008 bol spis v predmetnej veci doručený späť okresnému súdu,
- 22. mája 2008 bol sťažovateľ uznesením okresného súdu sp. zn. 30 T 162/2006 z 22. mája 2008 prepustený na slobodu,
- 26. mája 2008 bol daný pokyn súdnej kancelárii na vykonanie viacerých procesných úkonov smerujúcich k doručeniu rozhodnutia krajského súdu z 8. apríla 2008, ako aj k realizácii pokynov krajského súdu z uvedeného rozhodnutia,
- 29. mája 2008 bola okresnému súdu doručená sťažnosť prokurátora Krajskej prokuratúry v T.,

- 30. mája 2008 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa, ktorým požiadal o doručenie uznesenia krajského súdu z 8. apríla 2008,
- 10. júna 2008 bol spis v predmetnej veci predložený krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 22. mája 2008,
- 17. júna 2008 bolo krajskému súdu predložené podanie sťažovateľa doručené okresnému súdu 11. júna 2008, ktorým požiadal o odňatie jeho veci okresnému súdu a prikázanie tejto veci inému súdu, spolu s pokynom súdnej kancelárie okresného súdu zo 16. júna 2008 na predloženie spisu Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), aby rozhodol o žiadostiach oboch obžalovaných o odňatie a prikázanie veci inému súdu,
- 24. júna 2008 krajský súd na neverejnom zasadnutí rozhodol uznesením sp. zn. 4 Tos 47/08, ktorým napadnuté uznesenie okresného súdu z 22. mája 2008 zrušil, sťažovateľa i jeho spoluobžalovaného naďalej ponechal vo väzbe a súčasne zamietol žiadosť spoluobžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu,
- 4. júla 2008 bolo uznesenie krajského súdu z 24. júna 2008 doručené okresnému súdu,
- 7. júla 2008 bola okresnému súdu doručená žiadosť sťažovateľa o ustanovenie obhajcu z 30. júna 2008,
- 10. júla 2008 bol najvyššiemu súdu doručený spis v uvedenej veci na rozhodnutie o žiadosti obžalovaných na odňatie veci okresnému súdu a jej prikázanie inému súdu,
- 23. júla 2008 najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Ndt 16/08 rozhodol, že podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku túto trestnú vec neodníma okresnému súdu,
- 30. júla 2008 bol spis v predmetnej veci vrátený okresnému súdu,
- 15. augusta 2008 bola sťažovateľovi uznesením okresného súdu ustanovená obhajkyňa (20. augusta 2008 doručené uznesenie sťažovateľovi aj obhajkyňi),
- 7. novembra 2008 bol zákonným sudcom daný pokyn súdnej kancelárii opätovne realizovať pokyn z 26. mája 2008 na doručenie výzvy poškodenému prostredníctvom Obvodného oddelenia Policajného zboru B. (ďalej len „obvodné oddelenie“),
- 8. decembra 2008 bola okresnému súdu doručená odpoveď z obvodného oddelenia, podľa ktorej zásielka poškodenému nebola doručená, pretože sa aktuálne nachádza v Ústave na výkon väzby N.,

- 5. decembra 2008 vydal okresný súd príkaz na prepustenie sťažovateľa z väzby 8. decembra 2008 z dôvodu uplynutia maximálnej dĺžky trvania väzby,
- 19. januára 2009 poškodený okresnému súdu oznámil miesto svojho pobytu,
- 17. februára 2009 požiadal okresný súd Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) o vykonanie dôkazu – výsluchu poškodeného prostredníctvom príslušného súdu v Maďarskej republike, a súčasne vydal uznesenie, ktorým rozhodol o pribratí do konania prekladateľa z jazyka maďarského,
- 3. apríla 2009 bol daný pokyn na realizáciu dožiadania do Maďarskej republiky,
- 14. apríla 2009 bol daný pokyn súdnej kancelárii zaslať žiadosť o vykonanie dôkazu spolu s predkladacou správou ministerstvu spravodlivosti,
- 4. mája 2009 bola uznesením okresného súdu priznaná prekladateľovi odmena za preklad,
- 2. júna 2009 bola okresnému súdu doručená sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu zo 4. mája 2009.

### **III.**

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že väzba má mať striktné obmedzené trvanie, a preto má byť zaručená možnosť jej kontroly v krátkych intervaloch. V texte čl. 5 ods. 4 dohovoru použitý anglický výraz „speedily“ a francúzsky výraz „a bref délai“ (v slovenskom preklade „urýchlene“) jasne indikuje, čo musí byť v danom prípade hlavným predmetom záujmu. Aké časové obdobia budú akceptovateľné a aké nie bude zrejme závisieť od konkrétnych okolností (Bezichieri z roku 1989, A-164, § 21, Neumeister z roku 1968, A-8, § 24 a Sanchez – Reisse z roku 1986, A-107, § 55).

Článok 5 ods. 4 dohovoru tým, že osobám pozbaveným slobody zaručuje právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybníť zákonnosť pozbavenia slobody, dáva týmto osobám právo aj na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné (Rehbock c. Slovinsko, rozhodnutie z 28. novembra 2000, Vodeničarov c. Slovenská republika, rozsudok z 21. decembra 2000, § 33 – § 36).

Podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

Ústavný súd už v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou (v rámci ktorej sa zaoberal požiadavkou urýchllosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby

aj z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru) uviedol, že jednotlivé lehoty sa z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu. V zásade však požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 4 dohovoru nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 255/03).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal, že pri rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 28. januára 2008 (doručenej 1. februára 2008) došlo k porušeniu jeho práva na urýchlené rozhodovanie o zákonnosti jeho väzby postupom okresného súdu.

Zo spisového materiálu v predmetnej veci vyplýva, že okresnému súdu bola uvedená žiadosť sťažovateľa doručená 1. februára 2008, t. j. po vydaní rozsudku okresného súdu zo 17. januára 2008. Okresný súd spis v predmetnej veci odstúpil spolu s predkladacou správou na rozhodnutie o podaných odvolaniach krajskému súdu. V rámci predkladacej správy okresný súd neupozornil krajský súd na sťažovateľom podanú žiadosť o prepustenie na slobodu z 28. januára 2008. Krajský súd v tejto veci rozhodol uznesením z 8. apríla 2008, ktorým okrem iného zrušil rozsudok okresného súdu zo 17. januára 2008, avšak nerozhodol o žiadosti sťažovateľa o prepustenie na slobodu z 28. januára 2008. Spisový materiál v uvedenej veci bol doručený späť okresnému súdu 16. apríla 2008. Okresný súd 5. decembra 2008 vydal príkaz na prepustenie sťažovateľa a jeho spoluobžalovaného z väzby 8. decembra 2008 z dôvodu uplynutia maximálnej dĺžky trvania ich väzby. O žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby z 28. januára 2008 okresný súd až do jeho prepustenia na slobodu 8. decembra 2008 nerozhodol.

Z uvedeného vyplýva, že právomoc rozhodnúť o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby z 28. januára 2008 vzhlľadom na to, že bola doručená po vydaní rozsudku zo 17. januára 2008, patrila krajskému súdu. Krajský súd uznesením z 8. apríla 2008 okrem iného zrušil rozsudok zo 17. januára 2008 a vec vrátil späť na ďalšie konanie okresnému

súdu. Keďže krajský súd o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby z 28. januára 2008 vôbec nekonal a nerozhodol o nej, vecne príslušným na rozhodnutie o nej sa po vydaní rozhodnutia krajského súdu 8. apríla 2008 stal okresný súd, ktorému bola predmetná vec vrátená späť na ďalšie konanie. Povinnosťou okresného súdu po doručení spisu v tejto veci z krajského súdu 16. apríla 2008 bolo zabezpečiť v rámci vykonávania jednotlivých úkonov aj realizáciu garancií pre ochranu práv a slobôd sťažovateľa v uvedenom konaní, vrátane vykonania nápravy prípadných procesných pochybení a rozhodnutia o procesných úkonoch, resp. návrhoch podaných procesnými stranami. Podľa zistenia ústavného súdu okresný súd v čase od 16. apríla 2008 (doručenie spisu z krajského súdu) až do 8. decembra 2008 (prepustenie sťažovateľa z väzby z dôvodu uplynutia maximálnej lehoty trvania väzby) o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby z 28. januára 2008 nerozhodol.

Z uvedeného vyplýva, že o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby z 28. januára 2008 okresný súd nerozhodol v období trvajúcim až do odstránenia obmedzenia osobnej slobody, resp. zásahu do práva na osobnú slobodu, t. j. viac ako sedem mesiacov. Uvedený postup okresného súdu, v dôsledku ktorého o prostriedku nápravy, resp. ochrany práv sťažovateľa v tomto konaní nebolo rozhodnuté urýchlene a neodkladne, napriek tomu, že si to povaha, resp. predmet konania vyžadoval, považuje ústavný súd za porušenie práva sťažovateľa na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby zaručeného v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 4 dohovoru.

#### IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo

slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiadal aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 16 597 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti.

Podľa názoru ústavného súdu priznanie primeraného finančného zadosťučinenia prichádza do úvahy predovšetkým v tých prípadoch, keď porušenie základného práva alebo slobody už nemožno napraviť. To znamená, že neprichádza do úvahy zrušenie rozhodnutia alebo opatrenia, resp. uvedenie do pôvodného stavu (I. ÚS 15/02).

Pri rozhodovaní o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadol na obsah podanej žiadosti o prepustenie z väzby z 28. januára 2008, ktorá neobsahovala spochybnenie existencie dôvodov väzby a ich zákonnosti, ale len námietku miestnej nepríslušnosti okresného súdu na prejednanie a rozhodnutie predmetnej veci. Uvedenú námietku sťažovateľ následne uplatnil aj v odôvodnení svojho odvolania (podanie z 1. februára 2008 doručené 12. februára 2008), v rámci novej žiadosti o prepustenie na slobodu z 9. marca 2008 (doručenej okresnému súdu 12. marca 2008), ako aj vo svojom návrhu na odňatie a prikázanie veci príslušnému súdu z 11. júna 2008. Táto argumentácia sťažovateľa bola teda preskúmaná v rámci odvolacieho konania krajským súdom a následne aj najvyšším súdom v konaní o návrhu na odňatie veci okresnému súdu iniciovanom sťažovateľom, v ktorom najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Ndt 16/08 z 23. júla 2008 rozhodol, že predmetnú vec okresnému súdu neodníma. Existencia a zákonnosť dôvodov väzby sťažovateľa bola navyše preskúmaná v rámci odvolacieho konania, ktorý vo svojom rozhodnutí konštatoval, že „v danej veci zistil, že dôvody väzby oboch obžalovaných podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. trvajú nezmenene naďalej“, ako aj pri rozhodovaní o žiadosti spoluobžalovaného sťažovateľa o prepustenie na slobodu z 19. mája 2008 (uznesenie okresného súdu z 22. mája 2008, ktorým boli sťažovateľ aj jeho spoluobžalovaný prepustení z väzby na slobodu v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tos 47/08 z 24. júna 2008).

Zohľadňujúc konkrétne okolnosti tohto prípadu, predovšetkým skutočnosť, že hoci formálne nedošlo v predmetnom konaní k vydaniu rozhodnutia o žiadosti o prepustenie z väzby z 28. januára 2008, fakticky bola sťažovateľom v nej uplatnená námietka nepríslušnosti okresného súdu v rámci uvedeného konania dvakrát nadriadenými súdmi preskúmaná, ústavný súd považoval samotné deklarovanie porušenia označených práv v danom prípade za dostatočné (podobne napr. m. m. IV. ÚS 22/03, IV. ÚS 142/03).

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátkou JUDr. Z. C. Ústavný súd pri priznaní trov konania vychádzal z výšky priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2008, ktorá bola 695,41 € (20 950 Sk). Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti), a to v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to každý úkon po 115,90, t. j. spolu 231,80 €, čo spolu s režijným paušálom 2 x 6,95 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 245,70 €.

Ústavný súd preto prikázal uhradiť náhradu trov konania sťažovateľa v sume 245,70 € okresnému súdu na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2009